

себе си, безъ висока просвѣта, по отношение на дѹховнитѣ прѣдмети, напълно не може да узнае нищо. Ако въ днешно врѣме хората, освѣнени отъ Божията благодать, впадатъ въ много заблуди, какво трѣбва да се чака отъ ония хора, които бѣха погълнати отъ многобожие? Ако разгледаме отъ тази гледна точка мнѣнието на горѣспоменатитѣ философи, по-скоро то ще е за похвала, отколкото за укоръ. Но, понеже то е несправедливо, за да докажемъ погрѣшността му, трѣбва да разрѣшиме слѣдващитѣ три въпроса:

А. Съгласно ли е това мнѣние съ своята основа? Б. Само по себе си, справедливо ли е то? В. Какви послѣдници то влѣче слѣдъ себе си?

За основа на тази мисль не е могло да послужи друго нѣщо, освѣнъ това: горѣспоменатитѣ философи, които сж имали вѣрно понятие за произхода на душата отъ Бога, сж достигнали до мисльта, че тая душа трѣбва нѣкога да се съедини съ Твореца си. Но понеже прѣзъ врѣме на нейното съединение съ тѣлото и до раздѣлата отъ него тя се заразява съ много пороци и при това, за да се съедини съ Твореца си, трѣбва ѝ да бжде чиста и непорочна така, както е чистъ и непороченъ Той: то тѣ, философитѣ, и направили заключението, че душата, за да получи своето очистване, трѣбва да се прѣсели въ тѣлото на безсловеснитѣ животни и да прѣбжде въ него, докато се очисти отъ всичкитѣ си пороци. Но могатъ ли тѣлата на животнитѣ да служатъ като сръдство за очистване на душата? Заразената съ пороци душа и въ тѣлото на безсловесното може да продължава сжитѣ свои пороци, както и по-прѣди: защото и то е снабдено почти съ всичкитѣ тѣлесни членове, каквито има и човѣшкото тѣло. А да се допусне, че тѣлото на безсловесното животно само по себе си е чисто, и, поради прѣбиваването въ него на човѣшката душа, тя може да се очисти, това е такава нелѣпа мисль, която е съвѣмъ противна на здравия разумъ: защото по всичко се вижда, че човѣкъ, както по душата си, така и по тѣлото си, е най-прѣвзходното отъ всички животни.

Ако пъкъ кажемъ, че душата се прѣселва за наказание, значи, наказанието ѝ служи за очистване, то и това не може да се допусне, защото само едно наказание не може да я очи-